

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Наталя ЧЕРНЯВСЬКА, 1982р. народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2019 рр. Львівський національний університет імені Івана Франка, де здобула кваліфікацію спеціаліста за спеціальністю «Психологія». Тимчасово не працює, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Психологія».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.204, утворена наказом ректора Карпатського національного університету імені Василя Стефаника від 01.06.2026 року № 716 у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої
ради –

Олени ЛЕЩИНСЬКОЇ – доктора психологічних наук, доцента, професора кафедри клінічної та реабілітаційної психології, факультету психології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Рецензентів –

Ольги КЛИМИШИН – доктора психологічних наук, доцента, професора кафедри психології розвитку Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
Наталії МАТЕЙКО – кандидата психологічних наук, доцента, доцента кафедри клінічної та реабілітаційної психології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Офіційних опонентів –

Лариси ДІДКОВСЬКОЇ – кандидата психологічних наук, доцента, доцента кафедри психології Львівського національного університету імені Івана Франка.

Петра КОЗИРИ – кандидата психологічних наук, доцента кафедри практичної психології Навчально-наукового інституту управління, психології та безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ

на засіданні 24 липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки Наталі ЧЕРНЯВСЬКІЙ на підставі публічного захисту дисертації «Особливості

самосвідомості чоловіків з алкогольною залежністю», за спеціальністю 053 Психологія.

Дисертацію виконано у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ. Науковий керівник: Лариса МПЦИХА, доктор психологічних наук, доцент, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, професор кафедри загальної психології.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна дисертаційного дослідження зумовлена поставленими завданнями та результатами їх розв'язання.

У науковій роботі вперше:

- *здійснено комплексний теоретичний та емпіричний аналіз феномену самосвідомості чоловіків раннього дорослого віку з алкогольною залежністю. Проблему самосвідомості розглянуто на рівні інтегрованого аналізу, що дозволяє поглибити уявлення про внутрішні психологічні механізми адиктивної поведінки;*

- *уточнено та розширено зміст низки психологічних категорій у контексті заявленої теми: «самосвідомість», «самосвідомість у ранній дорослості», «самосвідомість чоловіків з алкогольною залежністю»;*

- *поглиблено знання про змістовну та структурну організацію самосвідомості як інтегральної психічної системи з урахуванням взаємодії когнітивного, емоційно-ціннісного та регулятивного компонентів. Показано, що алкогольна залежність супроводжується порушенням інтегрованості цих компонентів, що виявляється у фрагментарності Я-образу, зниженні рефлексивності та ослабленні механізмів саморегуляції поведінки;*

- *розроблено концептуальну модель самосвідомості чоловіків з алкогольною залежністю, яка відображає системну інтеграцію всіх складових самосвідомості на рівні індивідуальності, описує спрямований вектор зниження її функціонування на всіх рівнях структурної організації – когнітивному, емоційно-ціннісному та поведінковому – і водночас репрезентує специфіку деформацій самосвідомості чоловіків з алкогольною залежністю;*

- *виявлено особливості функціонування самосвідомості чоловіків з алкогольною залежністю у періоді ранньої дорослості шляхом емпіричної верифікації концептуальної моделі;*

- *уведено концепт «плекання внутрішньої дитини» як метафорично-операційний конструкт, структуроутворювальний механізм у межах програми психологічного супроводу, що забезпечує відновлення регулятивних функцій самосвідомості, розвиток автономності та формування зрілої ідентичності особистості.*

- *запропоновано програму психологічного супроводу розвитку самосвідомості чоловіків з алкогольною залежністю, яка репрезентує поетапну структуровану роботу, спрямовану на підтримку та оптимізацію розвитку самосвідомості, формування навичок саморегуляції й підвищення*

рівня психологічної стійкості та формування стійкої ремісії у чоловіків із алкогольною залежністю;

- *набули* подальшого розвитку погляди на розуміння феному «психологічного ресурсу» в контексті самосвідомості залежної особистості. Активізація ресурсного потенціалу особистості з алкогольною залежністю є умовою переходу у постабстинентний період від фази стабілізації до реінтеграції.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що матеріали дисертаційного дослідження можуть бути використані у практичній діяльності психологів і психотерапевтів під час роботи з чоловіками раннього дорослого віку, які мають досвід алкогольної залежності.

Отримані результати можуть застосовуватися у психологічній діагностиці, консультуванні та психологічному супроводі осіб із алкогольною залежністю, а також у професійній підготовці фахівців психологічного профілю. Крім того, розроблена програма психологічного супроводу розвитку самосвідомості може бути використана як теоретична та практична основа у роботі з даною категорією клієнтів.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертаційна робота складається з переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів (12 підрозділів), висновків, списку використаних джерел (309 найменувань) та додатків. Загальний обсяг роботи – 266 сторінок, з яких основний текст – 197 сторінок.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувач має 15 наукових праць, у тому числі: 5 статей у наукових фахових виданнях України; 1 стаття у науковому виданні, що входить до наукометричної бази Scopus; 9 праць у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами):

1. Чернявська Н. В. Концептуальна модель самосвідомості у чоловіків з алкогольною залежністю. Габітус. 2024. № 67. С. 233–237.

DOI: [10.32782/2663-5208.2024.67.38](https://doi.org/10.32782/2663-5208.2024.67.38)

URL: <https://habitus.od.ua/journals/2024/67-2024/40.pdf>

2. Чернявська Н. В. Самосвідомість особистості в період ранньої дорослості. Проблеми сучасної психології, 2024. Вип. 61. С. 164–180.

DOI: [10.26661/2310-4368/2025-1-17](https://doi.org/10.26661/2310-4368/2025-1-17)

URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/psych/article/view/4506>

3. Чернявська Н. В. Емпіричне дослідження особливостей самосвідомості чоловіків з алкогольною залежністю. Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія. 2025. № 2 (6). С. 196–201.

DOI: [10.32782/3041-1297/2025-2-30](https://doi.org/10.32782/3041-1297/2025-2-30)

URL: <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/pp/article/view/3056>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої:

1. Олена ЛЕЩИНСЬКА – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри клінічної та реабілітаційної психології, факультету психології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Ольга КЛИМИШИН – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри психології розвитку Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Наталія МАТЕЙКО – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри клінічної та реабілітаційної психології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Лариса ДІДКОВСЬКА – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Львівського національного університету імені Івана Франка.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Петро КОЗИРА – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології Навчально-наукового інституту управління, психології та безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.204 Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Наталі ЧЕРНЯВСЬКІЙ ступінь доктора філософії (PhD) з галузі 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Олена ЛЕЩИНСЬКА